

БЕЗБЕДНОСНА ЗАШТИТА ВДП

У ранијим периодима, основни циљ безбедности у области дипломатије састојао се у тежњи да се обезбеди физички опстанак посланика и лица која су му додељена као пратња. Њихов задатак је био да однесу поруку, предају поклоне и врате се у земљу са узвратним новостима и поклонима. Многи нису успевали да заврше тај пут.

Нешто касније, појављује се проблем чувања информације, односно њена заштићеност од прехватања, модификације, блокирања или уништавања. У почетку, када посланства нису била формирана као институције него је посланик ишао у другу државу да обави посао и врати се, безбедност информације је била везана са његовим физичким опстанком.

Касније, кад дипломатска представништа постају стална, појављује се потреба да се периодично шаљу одређени извештаји из земље пријема у сопствену државу. За то су се користили трговци, морнари, путници. Заштита такве информације није био лак посао јер је хватање курира било често и релативно једноставно. Зато се користило више курира, а касније поруке почињу да се шифрују. На тај начин се обезбеђивало да и у случају погибије курира, информација остане тајна за онога ко је до ње дошао.

У савременим условима, проблеми безбедности постају све израженији и то у неколико равни: физичкој, информативној, техничкој, психолошкој и др.

Бечка конвенција о дипломатским односима предвиђа већину мера везаних за безбедност дипломатских представништава и њихових чланова. Тачком 22 Конвенције, гарантује се неприкосновеност просторија дипл.представништва и забрањује улазак представника власти земље домаћина у њих, без сагласности шефа представништва.

Конвенција такође обавезује власти у земљи пријема да предузимају све мере како би се спречило било какво нарушавање неприкосновености и мира дипломатских представништава и њиховог персонала. При томе се прецизира да просторије представништва, предмети који се налазе у њима као и превозна средства, уживају имунитет и не могу бити подвргнути прегледу, реквизицији или одузимању. Посебно се наглашава и неприкосновеност архива и докумената, без обзира где се налазе. Заштита и неприкосновеност гарантује се и за резиденције дипломатских агената (станови, кореспонденција, имовина). Посебно је заштићена дипломатска пошта и курири који је преносе.

Упркос свему овоме, безбедност дип. представништава и дипломатских агената често је нарушавана а у савременим условима постоји тенденција још већег угрожавања.

Од краја Другог светског рата до Титове смрти, дипломатска представништва СФРЈ често су била мета терористичких напада.

1946 - убијен Вицко Глумчић, конзул Југославије у Напуљу.

1957 - подметнут пожар у југословенској агенцији за информације у Паризу.

1962 - на Дан републике извршен оружани напад на амбасаду СФРЈ приликом кога је убијен један службеник а један рањен.

1966 - у Штутгарту убијен службеник југословенског конзулата.

1967 - 29. јануара извршене синхронизоване диверзије темпираним минама на шест југословенских дипломатских представништава у САД и Канади.

1971- 7. априла у Стокхолму убијен амбасадор СФРЈ Владимир Роловић и рањена службеница

1976 - убијен Едвин Здовц, конзул СФРЈ у Франкфурту.

Данас се у свим ДКП предузимају веома комплексне мере на обезбеђењу свих видова заштите дипломата, имовине и кореспонденције.

Упоредо са мерама које предузима домаћин, и земља акредитације мора да се активно укључи у све сегменте осигурања безбедности својих представништава и дипломатских агената.

Треба поћи од саме зграде представништва где се подразумева и земљиште на коме се она налази. Ту посебно треба обратити пажњу на помоћне објекте: гараже, складишта, баште и др.

Велика је разлика да ли се простор изнајмљује или се гради по специјалном пројекту. Поред захтева везаних за комфор и удобност у раду дип.представника, мора се водити рачуна да кабинети буду заштићени од осматрања споља. Обично се гради објекат чији прозори гледају унутар дворишта а не на улици. Просторије за разговоре опремају се посебном опремом.

Представништва се ограђују ојачаним оградама а безбедност допуњује техничким средствима. Посебан режим мора да се обезбеди при уласку (капије, интерфони, КД врата и сл).

Пре пуштања у рад објекта, мора да се изврши посебна пеовера од стране стручних лица како би се спречило постављање уређаја за снимање и прислушкивање.

Посебно се морају заштитити средства везе и друга акустичка и видео опрема. Посебно се поставља специјална заштита на прозорима и телефонским кабловима укључујући и интерну телефонску везу.

Такође је важно предузети све мере заштите приликом опремања објеката намештајем. Најбоље да то буду домаћи производи посебно допремљени и монтирани од стране наших радника.

Значајан део обезбеђења везан је и за опремање објеката у ПП смислу. Оно мора да обезбеди да се пожар угаси у самом почетку како не би било неопходности да се ангажује ПП служба ДП што свакако треба избегавати.

Посебан сегмент везан је за обезбеђење представништва средствима везе. У мисији мора да буде стручњак за одржавање и поправку тих средстава како се не би користиле услуге домаћина.

Многе земље, поред услуга домаћина, за обезбеђење својих ДКП користе и сопствене снаге безбедности (специјалне јединице, маринци, погранична служба).

Обука персонала је од непроцењивог значаја за квалитетну безбедност представништва. Основна идеја која мора да буде присутна сваком дипломатском агенту јесте да је он објект специјалног посматрања од стране припадника специјалних и контраобавештајних служби. Због тога се мора водити рачуна о понашању, коректном односу према припадницима ЗП и избегавање ризичних ситуација. Мора се посебно водити рачуна о чему се и са ким разговара.

Развој информатичке технике, коликогод да је олакшао рад и комуникацију дипломатских агената, још више је створио могућност за цурење информација и појачао опасност од информацијског, техничког, програмског и физичког угрожавања.

Ту спада:

- незаконито прикупљање и употреба информација;
- примена електронских уређаја за ретранслацију или хватање сигнала;
- незаконит приступ информацијским ресурсима;
- манипулација информацијама (дезинформација, дешифровање, кривљење информација и сл).
- употреба програмских пакета за активирање компјутерских вируса којим се ломи систем заштите, обезбеђује доступ до информација, дезоријентација система);
- хватање бочних електромагнетних емисија рачунарске технике;
- хватање, дешифровање и слање лажне информације по линијама везе;
- незаконито копирање носача информација.

Ради заштите од ових облика угрожавања, примењује се читав комплекс организацијско-техничких мера усмерен на припрему и начин коришћења рачунарске технике као и на обраду и трансфер информација.

Посебно се мора обезбедити заштита од хватања бочних електромагнетних таласа што је један од основних видова информатичке заштите. То се постиже максималним смањењем (до задњег нивоа) нивоа емитовања електромагнетних таласа; убацивањем маскирних сигнала који емитују електромагнетне таласе; као и поштовањем мера везаних за начин употребе рачунарске технике (контрола употребе, регистрација учесника, забрана коришћења Интернета на рачунарима који служе за службену преписку); посебне мере, везане су за криптозаштиту (шифровање) информација што је најбоља заштита њихове обраде, чувања и предаје.

КРИПТОГРАФИЈА – научна дисциплина која се бави проучавањем метода за слање порука у таквом облику да их може прочитати само онај коме су намењене. Реч је грчког порекла и, у суштини, значи – тајнопис.

Неки елементи криптографије налазе се још код старих Грка (у 5.в.п.н.е.) али је пун развој и највећи значај доживела у ери информатичке технике.

Спартанска шифра (400 година п.н.е.) Ово је пример шифре премештања.

```

-----
/T/R/A/K/A/ /
/S/E/ /O/M/O/      Штап - СКИТАЛ
/T/A/V/A/ / /
-----

```

Цезарова шифра. Шифра замене, која свако слово замењује трећим словом удесно

А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е	Ж	З	И	Ј	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О	П	Р	С	Т	Ћ	У	Ф	Х	Ц	Ч	Џ	Ш
/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Г	Д	Ђ	Е	Ж	З	И	Ј	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О	П	Р	С	Т	Ћ	У	Ф	Х	Ц	Ч	Џ	Ш	А	Б	В

Д И П Л О М А Т И Ј А
Ж Л Т Н С О Г Ф Л Љ Г

Плејферова шифра. Примењивана је на почетку 20. века (и у Првом светском рату).

Одреди се неки кључ. У овом случају PALMERSTON. Затим се за тај кључ формира табела

P A L M E
R S T O N
B C D F G
H I J K Q U
V W X Y Z

Да би се шифровао пар SF, посматра се правоугаоник коме су ова слова темена; остала два слова темена су шифрат - OC

ADFGVX . Ову шифру користили су Немци у Првом светском рату. Заснива се на фиксној табели.

	A	D	F	G	V	X
A	K	Y	W	R	1	F
D	9	B	6	C	L	5
F	Q	Y	J	P	G	X
G	E	V	Y	3	A	N
V	8	O	D	H	0	2
X	U	4	I	S	T	M

KUCA - (K)AA (U)XA (C)DG (A)GV

Слово које се шифрује, проналази се у колони и замењује паром (врста, колона). Нпр. слово P – постаје - FG, слово – B – DD итд.